

Samenvatting van de avond

Op 11 oktober zijn gemeente Alphen aan de Rijn en netbeheerders TenneT en Liander in gesprek gegaan met een groep inwoners en ondernemers uit Barrepolder en Groenendijkse polder. Insteek was om samen tot mogelijke locaties te komen voor het nieuwe elektriciteitsstation.

Wethouder Gert Jan Schotanus openende de avond met een uitleg over de nut en noodzaak van het nieuwe elektriciteitsstation. Vervolgens zijn door TenneT en Liander een aantal visualisaties van het elektriciteitsstation gepresenteerd. Er zijn veel vragen gesteld over onder meer het participatieproces, de communicatie en de gezondheidsaspecten van het elektriciteitsstation.

De verschillende vragen en de antwoorden zijn terug te vinden in dit verslag van de avond. Deelnemers gaven aan dat men liever een aantal concrete locaties voor het station krijgt gepresenteerd waarbij de voor- en nadelen per locatie zijn benoemd. Aan de hand hiervan wil men verder in gesprek met de gemeente en netbeheerders.

Verslag werksessie: Nieuw elektriciteitsstation in de Barrepolder/Groenendijkse polder

11 oktober 2022

Pleyn 68

19.30 tot 21.30 uur

Doel van de werksessie

Samen met groep inwoners en ondernemers uit Barrepolder en Groenendijkse polder:

- inzichtelijk maken welke locatiemogelijkheden er zijn in de Barrepolder/Groenendijkse polder voor het nieuwe elektriciteitsstation;
- de verschillende voor- en nadelen van deze locaties te benoemen.

Bij de start van de werksessie werd er vanuit gemeente Alphen aan de Rijn en TenneT/Liander een toelichting gegeven op:

- het traject om te komen tot de locatiekeuze voor en inpassing van het elektriciteitsstation (participatietraject en planologisch traject);
- de onderdelen, omvang en zichtbaarheid van het elektriciteitsstation.

Met daarbij ruimte voor vragen en antwoorden.

Deelnemers

We verwelkomden 10 inwoners/ondernemers uit Barrepolder en Groenendijkse polder.

Verslag van de avond

1) Intro door wethouder

De avond werd geopend door de wethouder Gert Jan Schotanus. Hij ging in op het waarom van de komst van het elektriciteitsstation en de noodzaak hiervan voor de regio. Daarbij is er door provincie en gemeenten in de regio na een uitgebreid zoekproces gekozen voor de Barrepolder en Groenendijkse polder als gebied waarin het elektriciteitsstation wordt gebouwd. Binnen dit gebied is de exacte locatie nog niet bepaald. Daarover gaan TenneT, Liander, Gemeente Alphen aan de Rijn en inwoners samen in gesprek. Daarbij zijn er binnen het gebied ruimtelijke/planologische beperkingen die grenzen stellen aan het schuiven met het elektriciteitsstation. Een deel van die

ruimtelijke/planologische beperkingen is hard, maar mogelijk kan er met andere beperkingen soepeler worden omgegaan.

Vraag/opmerking van deelnemer: Het lijkt er heel sterk op dat de locatie van het nieuwe elektriciteitsstation binnen het zoekgebied al bepaald is en dat het gesprek hierover dan ook voor de Bühne is.

Antwoord wethouder: De locatie voor het elektriciteitsstation staat niet vast. Er is een collegebesluit genomen waaruit blijkt dat dit zo is. Dat besluit gaan we delen.

- *Actiepunt:* Delen collegebesluit Barrepolder/Groenendijkse polder.

Vraag/opmerking van deelnemer: Het is jammer dat het Dorpsoverleg als vertegenwoordiger van de bewoners van Groenendijk niet goed betrokken is en niet deelneemt aan het participatietraject. Dat zou niet zo moeten zijn.

Antwoord gemeente Alphen aan de Rijn: Het Dorpsoverleg is geïnformeerd over de participatieaanpak en er is gevraagd of ze zich konden vinden in deze aanpak. Verder is het Dorpsoverleg van mening dat de communicatie en dan met name het antwoord geven op verschillende vragen die leven, nog niet voldoende gedaan is. Het heeft wat meer tijd gekost om goed antwoord te geven op alle vragen die gesteld zijn, maar inmiddels zijn de vragen en antwoorden daarop gepubliceerd en ook met het Dorpsoverleg gedeeld.

Gemeente Alphen aan de Rijn en TenneT/Liander vinden het belangrijk goede contacten met het Dorpsoverleg te onderhouden en hebben afgelopen maanden daarvoor veel inspanningen verricht. Er is regelmatig telefonisch tussen de gemeente en het Dorpsoverleg.

Door middel van het participatieproces is het doel om zoveel mogelijk bewoners en ondernemers binnen het gebied te bereiken om hen te informeren over de komst van het elektriciteitsstation. Daarnaast is het van belang om wensen en gedachten op te halen. De voorgestelde werksessies geven bewoners alle ruimte om mee te denken en voorstellen te doen waar het elektriciteitsstation uiteindelijk zou kunnen komen. De definitieve locatiebeslissing ligt bij het gemeentelijk College. Daarna volgt er een bestemmingsplanprocedure waarin de Gemeenteraad uiteindelijk het laatste oordeel heeft.

2) *Toelichting op programma avond en rest van traject*

Pieter Oosterhof van SIR presenteert wat het programma is voor de avond en hoe het traject wordt vervolgd na die avond. Daarbij wordt het onderscheid tussen het participatietraject en het planologisch traject toegelicht. Het planologisch traject bestaat daarbij uit een aantal onderzoeken die plaats gaan vinden en het betreft de wijziging van het bestemmingsplan voor het gebied en de procedure die daarbij hoort.

Vraag /opmerking van deelnemer: Is het participatieplan opgesteld volgens de richtlijnen van de Alphenese participatievisie? Met daarbij de duidelijkheid wie er mee kan praten en wat het niveau van participatie is.

Antwoord gemeente Alphen aan de Rijn: Er is voor dit traject een participatieaanpak gemaakt. Die aanpak baseert zich op de Alphenese participatievisie.

3) *Toelichting netbeheerders op invulling, omvang, zichtbaarheid van elektriciteitsstation*

Dirk-Jan Pasma geeft namens netbeheerders Liander en TenneT een toelichting op hoe het elektriciteitsstation er uit zal zien. Aan de hand van verschillende schetsafbeeldingen laat hij dit zien.

Daarnaast benoemt hij de randvoorwaarden waar de locatie aan moet voldoen. Hierop volgden veel vragen en reacties.

Vraag /opmerking van deelnemer: Zijn er plekken/locaties waar al dit soort elektriciteitsstations staan en hoe ziet het er daar dan uit?

Antwoord netbeheerder: Ja die zijn er. De volgende elektriciteitsstations zijn min of meer vergelijkbaar met het station wat in Hazerswoude-Rijndijk gebouwd gaat worden:

- Gouda
 - Bestaand elektriciteitsstation van TenneT en Stedin
 - Adres [Provincialeweg West 70, Gouda](#)

- Middenmeer
 - Elektriciteitsstation van TenneT en Liander gebouwd in 2019
 - [Adres Tussenweg 13, Middenmeer](#)

- De Weel
 - Elektriciteitsstation van TenneT en Liander gebouwd in 2020
 - Adres [Priggeweg 6, 1735 ET 't Veld](#)

Vraag /opmerking van deelnemer: Het elektriciteitsstation bestaat uit 2 onderdelen; 1 de gebouwen en 2 de schakeltuin. Kunnen deze onderdelen zoveel mogelijk als 1 geheel gebouwd worden?

Antwoord netbeheerder/gemeente: bij voorkeur wordt het Liander deel (de gebouwen) en TenneT deel van het elektriciteitsstation (de 'schakeltuin') tegen elkaar aan gebouwd, maar gelet op de ruimte die er is in het gebied, is dit wel een uitdaging. De twee onderdelen gescheiden van elkaar bouwen biedt ruimtelijk gezien meer keuzemogelijkheden.

Vraag /opmerking van deelnemer: Hoe zit het met de toegangswegen (de ontsluitingsweg), waar komt die weg?

Antwoord gemeente Alphen aan de Rijn: Waar deze weg komt, hangt af van de locatie die we met elkaar kiezen. Eventueel kan dit via het industrieterrein van Heineken gaan.

Vraag /opmerking van deelnemer: Kan de ontsluitingsweg een belemmering vormen voor de plek waar het elektriciteitsstation komt? Dus of locaties niet mogelijk zijn, omdat de ontsluitingsweg niet realiseerbaar is?

De mogelijkheid om een ontsluitingsweg te kunnen aanleggen wordt meegenomen in de afweging om de definitieve locatie voor het station te kiezen.

Vraag /opmerking van deelnemer: Er is nog een extra traject dat loopt voor de ontsluiting van Heineken via een ongelijkvloerse kruising, staat in verband met de ontsluitingsweg van het station?

Antwoord gemeente Alphen aan de Rijn: De ontwikkeling van deze ontsluiting staat los van het station. Waar wij naar toe willen is een goede locatie voor het station van daaruit de best mogelijk ontsluiting ontwikkelen.

Afstand, elektromagnetische velden en geluid

Er worden vervolgens diverse vragen gesteld over afstand, geluid en elektromagnetische velden in verband met het elektriciteitsstation. Het goed beantwoorden van deze vragen en ingaan op de ongerustheid hierover bij deelnemers nam vervolgens een flink deel van de werksessie in beslag.

Vraag /opmerking van deelnemer: Hoe zit het nu precies met de minimale afstand tussen de woningen en het station? In de eerste communicatie werd aangegeven dat dit 200-300meter moet zijn, maar op de kaartjes wordt nu gewerkt met 100m. Dat klopt niet met elkaar?

Antwoord netbeheerder: De 200 of 300 meter afstand (afhankelijk van het gebiedstype) is een advies richtlijn voor geluid vanuit de overheid bij ontwikkeling van elektriciteitsstations. Er mag afgeweken worden van de richtlijn. Uitgangspunt is dat bedrijven altijd voldoen aan de wettelijke geluidsnormen uit de Wet geluidhinder en het Activiteitenbesluit.

Tijdens het zoekproces om te komen tot een voorkeur zoekgebied hebben TenneT en Liander in samenspraak met de betrokken gemeenten 100 meter als minimale afstand tot woningen aangehouden. Hiermee wordt dus afgeweken van de advies richtlijn. De reden hiervoor is dat met het aanhouden van 200 of 300 meter tot woningen alleen geschikte locaties over zouden blijven die in agrarisch gebied, veelal weidevogelleefgebied, zouden overblijven. Deze open, agrarische gebieden willen de gemeenten en provincie zoveel mogelijk onbebouwd laten. Dat is ook vastgelegd in provinciale en gemeentelijke regelgeving.

Nadat de locatie gekozen is, maar voor de start van de bouw, wordt berekend hoeveel geluid er op de gevels van de dichtstbijzijnde woningen terecht komt. Van daaruit worden dan, indien noodzakelijk, maatregelen genomen om geluid te verminderen.

Er waren diverse vervolgvragen en de zorgen hierover kwamen naar voren. Dirk-Jan Pasma presenteerde vervolgens meer achtergrondinformatie over elektromagnetische velden en geluid en hoe daarmee wordt omgegaan. Met daarbij ook nadrukkelijk de boodschap dat de ontwikkeling van het station binnen alle wetten, regels en normen blijft die daarvoor door de overheid gesteld zijn.

- *Actiepunt:* de wettelijke normen voor elektromagnetische velden en geluid koppelen we terug aan de deelnemers. Er wordt ook informatie gedeeld over de mogelijke maatregelen om geluid en elektromagnetische velden te beperken.
- *Terugkoppeling actie:* in onderstaande paragrafen is tekst en uitleg gegeven over de wettelijke normeringen en mogelijke (technische) maatregelen om geluid en elektromagnetische velden te beperken.

Toelichting geluid:

De wettelijke geluidsnorm voor een station is 50 decibel (afgekort dB(A)) op de gevels van woningen. Die 50 dB(A) is vergelijkbaar met het achtergrondgeluid in een rustige buurt, of het geluid in een rustig kantoor. Of dit geluid ook echt te horen is, is daarbij altijd afhankelijk de aanwezigheid van andere geluidsbronnen, de wind, de windrichting etc. Hiernaast is het zo dat de manier waarop geluid wordt ervaren, verschilt van persoon tot persoon.

Om die 50dB(A) nog wat preciezer uit te leggen:

- 50dB(A) is het toegestane gemiddelde geluid dat geldt tussen 7 uur 's ochtends en 7 uur 's avonds.
- In avondperiode (tussen 19 en 23 uur) mag dit gemiddelde maximaal 45dB(A) bedragen.
- In de nachtperiode (tussen 23 en 7 uur) mag dit gemiddelde maximaal 40 dB(A) bedragen.

- De transformatoren van Liander maken continu geluid en worden dus getoetst aan de gemiddelde waarden.
- De schakelaren van TenneT maken alleen geluid wanneer er geschakeld wordt. Dit gebeurt over het algemeen overdag. Het schakelen maakt kort geluid, maar dit is wel harder. Deze geluiden worden daarom getoetst aan de maximale waarden. Dit geluidsniveau mag overdag/avond/nacht maximaal resp 70/65/60 dB(A) bedragen.

Zodra de locatie van het station is bepaald, dan kan een gedetailleerd geluidsonderzoek worden uitgevoerd. Uitgangspunt is dat de geluidsbronnen, met name de transformatoren, zo worden neergezet dat ze zo min mogelijk te horen zijn in de omgeving. Als op basis van het geluidsonderzoek blijkt dat het geluid bij woningen hoger is dan toegestaan, dan kan er bijvoorbeeld een extra wand voor, of zelfs een dak op, de transformatorruimte worden gebouwd. Dit heeft nadelen omdat de transformatoren voldoende gekoeld moeten worden. Daarom passen we deze maatregelen alleen toe als het echt noodzakelijk is.

Toelichting elektromagnetische velden:

Antennes, hoogspanningslijnen, mobiele telefoons en elektrische apparaten zorgen voor elektromagnetische velden.

Voor elektromagnetische velden van het elektriciteitsnet zijn twee normeringen van toepassing: de 100 microtesla en 0,4 microtesla magneetveldzone.

1. De 'blootstellingslimiet' voor elektromagnetische velden is 100 microtesla en geldt feitelijk voor alle elektrische apparaten. Mensen mogen niet, ook niet kortstondig, worden blootgesteld aan 100 microtesla. De blootstellingslimiet van 100 microtesla wordt in Nederland op voor het publiek toegankelijke plaatsen bij ondergrondse kabels of elektriciteitsstations nergens overschreden. Dit zal ook voor het nieuwe elektriciteitsstation in de Barrepolder/Groenendijkse polder gelden.
2. Aanvullend op de limiet van 100 microtesla hanteert de Nederlandse overheid alleen voor bovengrondse hoogspanningsleidingen ook de waarde van 0,4 microtesla. Dit is een gemiddelde waarde over een heel jaar. Sinds 2005 adviseert de rijksoverheid om bij de planning van nieuwe hoogspanningslijnen -zoveel als redelijkerwijs mogelijk- te voorkomen dat kinderen langdurig blootgesteld worden aan magneetvelden die gemiddeld over een jaar sterker zijn dan 0,4 microtesla. Hetzelfde geldt voor de bouw van nieuwe woningen en scholen bij bestaande hoogspanningslijnen.

Voor het nieuwe station worden geen bovengrondse hoogspanningsverbindingen aangelegd en daarom zijn TenneT en Liander formeel alleen gehouden aan de eerdere waarde van 100 microtesla. Echter, de afstand die we voor geluid aanhouden tot woningen heeft als positief effect dat er geen woningen binnen de jaargemiddelde 0,4 microtesla magneetveldzone komen te liggen. Ook al geldt deze normering alleen voor bovengrondse verbindingen. Voor de ondergrondse kabels zorgen we ook dat er geen woningen binnen de 0,4 microtesla magneetveldzone liggen.

Om het elektromagnetisch veld van de ondergrondse kabels te verminderen, kunnen de kabels als het ware in een driehoek worden aangelegd. Eén hoogspanningsverbinding bestaat namelijk uit drie

aparte kabels. Door de kabels in driehoek te leggen (twee kabels onder en eentje erboven), wordt de omvang van de elektromagnetische velden beperkt. Dit is inmiddels de standaard aanlegmethode van TenneT bij nieuwe projecten. Een andere mogelijkheid is om de kabels dieper aan te leggen.

Vraag /opmerking van deelnemer: Hoe zit het met de elektromagnetische velden van de aanvoerkabels, zijn daar ook normen voor en waar komen die kabels?

Antwoord netbeheerder: We hebben nu nog niet bepaald wat de locatie van het station wordt, dus we weten we ook nog niet waar de ondergrondse kabels gaan lopen. Over het algemeen probeer je de aanvoerkabels weg te houden uit de buurt van bebouwing. We kunnen de routes van de kabels toevoegen aan de kaarten op het moment dat we mogelijke locaties gekozen hebben.

In discussie met elkaar over het komen tot mogelijke locaties voor het station

De gemeente Alphen aan de Rijn, TenneT en Liander hadden als doel met de deelnemers het gesprek te voeren over de mogelijke locaties in het gebied. Dit aan de hand van kaarten die op tafel liggen. De deelnemers geven echter aan dat dit voor hen niet de goede werkwijze is. Bij het kiezen van een locatie moet je beter weten wat de contouren/afstanden zijn voor geluid en elektromagnetische velden op de verschillende mogelijke locaties voor het station. Die informatie is nu nog niet bekend, daarom is het kiezen van een locaties niet goed mogelijk.

Verder geven de deelnemers aan dat er niet veel mogelijkheden lijken te zijn in het gebied. Gelet op de beperkingen die er zijn en die via de beperkingenkaart in beeld zijn gebracht. Het gaat om de beperkingen als: de '100-meter zones', ondergrondse HSL tunnel, molenbiotoop, ecologische zone, enz.

De deelnemers geven aan dat ze liever zien dat gemeente Alphen aan de Rijn en netbeheerders TenneT en Liander de mogelijke locaties in beeld gaan brengen. Daarbij wordt per locatie zoveel mogelijk inzicht, met afstanden of cirkels, gegeven in geluid en elektromagnetische velden. Verder komt er een goede motivatie met voor- en nadelen van de voorgestelde locaties.

Over de locaties kan dan vervolgens met de werkgroep het gesprek gevoerd gaan worden, waarbij een mogelijk eindresultaat is dat er een voorkeurslocatie benoemd wordt. Dat kunnen we dan in de volgende sessie doen.

- *Actiepunt:* TenneT, Liander en de gemeente Alphen aan de Rijn werken verschillende locatievoorstellen uit en geven hierbij zo goed mogelijk aan wat het effect is van geluid en elektromagnetische velden op de omgeving. Bij het kiezen van de locaties staat het belang van inwoners bovenaan. Deze informatie delen we voor de volgende sessie met de deelnemers zodat iedereen zich kan inlezen en voorbereiden.

Hoe verder

We spreken met elkaar af dat er een verslag van de werksessie gemaakt wordt en deze gedeeld wordt met alle deelnemers.